

EL TEMPS

DIRECCIÓ, ADMINISTRACIÓ, PUBLICITAT I VENDES: Avda. del Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 València. Telèfon: (96) 352 48 69. Fax: (96) 352 09 83.

REDACCIÓ DE BARCELONA: Carrer de Casanova, 46, 4-2. 08011 Barcelona. Telèfon: (93) 451 03 75 i 323 00 71. Fax: (93) 323 35 41.

REDACCIÓ DE MALLORCA: Plaça de Caterina Thomàs, 4, 4rt, B. 07001 Palma de Mallorca. Telèfon: (971) 72 07 96. Fax: (971) 72 07 63.

EDITA: Edicions del País Valencià, SA.
PRESIDENT: Rafael Mansanet.
EDITOR: Eliseu Climent.

DIRECTOR: Oriol Castanys.

SUBDIRECTOR: Miquel Alberola.

REDACCIÓ DE VALÈNCIA: Jordi Sebastià (*Cap de redacció*), Lola Carrasco, Xavier Mínguez, Joan Morales, Ignasi Pellicer i Rafa Gil (*Fotògraf*).

REDACCIÓ BARCELONA: Assumpció Marésma (*Cap de redacció*), Oriol Malló, Pere Martí, Eduard Voltas i Mercè Montoliu.

REDACCIÓ MALLORCA: Miquel Payeras.

CORRESPONSALS: F. Robert (Andorra), C. Bellmunt (Tarragona), P. Alberola (Alacant), X. Planas (Girona), P. Codonyan (Perpinyà), J. Casaprima (Lleida).

RÚBRIQUES: Andreu Alfaro, Jordi Balló, Ramon Barnils, Pere Calders, Fabià Estapé, Joan F. Mira, Vicent Partal, J.J. Pérez Benlloch, Manuel Vicent.

COL·LABORADORS: E. Aguilera, J. Alandes. S. Alcalà, Ll. Bonada, F. Bueno, F. de P. Burguera, X. Bussé, J. A. Benach, F. Caballero, Romà de la Calle, C. Capdevila, Antoni Castel, E. T. Climent, J. Comellas, A. Cort, S. Cucurella, M. Domínguez, X. Duran, M. Ferrando, L. Ferrí, V. Franch, C. Gàmez, J.L. Guamer, D. P. Grau, A. Guasch, J.M. Játiva, J. M. Lloró, J. Mari, J. Morell, T. Picazo, M. Porta Perales, P. Quintana, A. Reig, J. Reus, M. Serra, J. L. Sirena, M. Soler, F. Torrent, X.R. Trigo, E. Vizcarra.

COL·LABORADORS GRÀFICS: J. Andrés, J. Celià, S. Llosà, J. Morera, V. Navarro i C. Puértolas.

ARXIU: Jesús Prats (Fotografia), Rosa Serrano (Documentació).

PUBLICITAT I PROMOCIÓ: Jordi Enguix (*Cap de publicitat*), Pole Position (Catalunya) (93) 302 26 61. Fax: (93) 317 83 45. Intermedia, SA (Madrid) (91) 319 06 51. Fax: (91) 310 66 22.

SUBSCRIPCIONS: Xelo Tortosa.

PRODUCCIÓ: Josep Agustí i Jem Cabanes (*Correcció lingüística*), Lina Casanovas (*Maquetació*), Rosanna Puchades (*Textos*).

DISSENY: Enric Satué.

TRACTAMENT ELECTRÒNIC D'IMATGES:

Eina Edicions, SL.

FOTOMECÀNICA: Añón.

IMPRESSIÓ: Rotogràfica Valenciana SAL.

DIPÒSIT LEGAL: V-853-1984.

Control difusió:

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda per cap mitjà, ja siga mecànic, fotogràfic, electroòptic, magnètic, de fotocòpia, o qualsevol altre, sense permís de l'editor.

Els Borja: La gran història

El proper mes d'agost farà cinc-cents anys que Roderic de Borja, un valencià de Xàtiva, va ser elegit papa amb el nom d'Alexandre VI. Seria imperdonable que, en un any de tantes celebracions, la commemoració d'aquest V centenari nostre passara com una simple anècdota de la història.

Però no seria gens estrany: en primer lloc, perquè quan es tracta de recordar algun passat esplendor de la pròpia història nacional, la disposició institucional i social és mínima; en segon lloc, perquè els Borja han estat suprimits des d'un principi de la història oficial i de les glòries de consum establert. Segurament per una certa "mala fama" eclesiàstica i moral, però molt més perquè no encaixen de cap manera en la "Historia de España".

I tanmateix, els Borja són, sense cap dubte, la nostra més alta contribució personal a la història d'Europa. En cap altre moment hi ha hagut un grup de compatriotes nostres que s'haja trobat al centre mateix de decisió —i amb poder de decisió— d'on eixien i on es creuaven els fils de la vida política, religiosa i cultural del tot el continent. Del 1455 al 1503 —des de l'elecció del primer papa Borja, Calixt III, a la mort d'Alexandre VI— transcorre un mig segle transcendental en l'evolució de l'Església, d'Itàlia, d'Europa Occidental, del pensament i de les arts. Roma és el centre inevitable de tot aquell procés, i en el centre del poder i de la influència de Roma, hi ha la família Borja.

Tan gran va ser el poder, la riquesa i la influència d'aquells Borja (obsessió de totes les corts d'Itàlia i d'Europa), que ara resulta difícil simplement arribar-ho a imaginar. Vicis personals a banda, un Alexandre VI o un Cèsar Borja són amb tota certesa personatges de dimensions excepcionals. Cap altre país, si els poguera reivindicar, no els deixaria perdre. ¿Nosaltres sí?

Adéu a la LOTRAVA

En un altre àmbit, el passat 2 de juny, sense massa entusiasme ni estridència, les Corts

valencianes aprovaren per unanimitat la reforma de l'estatut d'autonomia a causa de la derogació de la LOTRAVA, la Llei Orgànica de Transferències a València. S'eliminava així l'estrany instrument que la UCD i l'aleshores AP havien inventat, i que el PSOE ha mantingut dur-

ant 10 anys, per tal de dissimular el greuge comparatiu entre les comunitats que accedien a l'autonomia per la via de l'article 151 de la Constitució, les anomenades històriques, i algunes de les que ho havien fet per la via del 143; altres, com Balears, quedaren definitivament discriminades i han hagut d'esperar un "pacte autonòmic" entre PP

i el PSOE que ha tornat a deixar-les com estaven.

En el fons la LOTRAVA no deixava de ser una llei anòmala que atorgava poders de manera tutelar, ja que l'estat, a manera de pare protector, deixava en poder de les comunitats agraciades unes competències que podia retirar en cas que no foren utilitzades convenientment. Més que donar una ampliació de competències, la LOTRAVA refermava el caràcter hegemònic de l'administració central i recordava de manera directa qui manava. Per això no ha causat cap sorpresa la seua derogació i tampoc cap entusiasme que les Corts Valencianes hagen assolit la unanimitat en una votació tan transcendent, d'una banda, i de pur tràmit, de l'altra.

La reforma de l'estatut, doncs, no aportarà res nou; competències que ja es tenien i algunes, com el síndic de greuges o la llei d'iniciativa popular, que tot i ser una realitat teòrica, no es desenvolupen. Que el president Lerma emfasitze la unanimitat aconseguida o que el Partit Popular demane l'administració única per a després, tots dos junts, votar contra les esmenes d'UV i d'Esquerra Unida que exigien una ampliació real de competències, no deixa de ser una faceta més de la dialèctica parlamentària. L'esperit del "pacte autonòmic" continua present. Sense novetats.

